

Leskistboekje Ecuador

Leskistboekje Ecuador

© 2024 Zending Gereformeerde Gemeenten, Woerden

www.zgg.nl

Samenstelling:

Onderwijsvoorlichtingscommissie Zending Gereformeerde Gemeenten

Vormgeving:

Judith Boogaard

Hanneke van Eckeveld

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Zending Gereformeerde Gemeenten.

Inhoud

Deel 1

- » Hoofdstuk 1 | **Voorwoord**
- » Hoofdstuk 2 | **Zending in de Bijbel**
Kader: Ervaringsverhaal Dick Korpel, theologisch toeruster Ecuador
- » Hoofdstuk 3 | **Kerkelijke zending**
Kader: Drie vragen aan Jan-Kees Kooijman, missioloog en toeruster ZGG
- » Hoofdstuk 4 | **Dit is ZGG**
Kader: Interview met P. Eikelboom, directeur ZGG
- » Hoofdstuk 5 | **ZGG: leren en ontwikkelen**
Kader: Blijf op de hoogte! door Hanneke van Eckveld, communicatieadviseur ZGG
- » Hoofdstuk 6 | **Het zendingsbureau**
Kader: Interview met Anton Herrebout, hoofd administratie en personeel bij ZGG
- » Hoofdstuk 7 | **Nieuwe zendingswerkers**
Kader: Interview met zendingswerkers Teun Hakvoort en Gerdine Zoeteman
- » Hoofdstuk 8 | **Gespreksvragen**

Deel 2

- » Hoofdstuk 1 | **Landinformatie**
- » Hoofdstuk 2 | **Lesideeën**
 - 2.1 **Taal en rekenen**
 - Lesidee 1 | Spaanse woordjes en zinnestukjes
 - Lesidee 2 | Tellen in bingo in het Spaans
 - 2.2 **Muziek**
 - Lesidee 1 | A Dios el Padre
 - Lesidee 2 | Buscad primero el reino de Dios
 - Lesidee 3 | Cumpleaños feliz
 - 2.3 **Handvaardigheid**
 - Lesidee 1 | Vervoersmiddelen
 - Lesidee 2 | Speelgoed van kosteloos materiaal
 - Lesidee 3 | Muziekinstrumenten
 - Lesidee 4 | Cactus maken
 - Lesidee 5 | Spin maken
 - Lesidee 6 | Slang knutselen
 - 2.4 **Tekenen**
 - Lesidee 1 | Junglepapegaai
 - Lesidee 2 | Ontwerp je eigen kleurplaat
 - Lesidee 3 | Tekenles indianen
 - Lesidee 4 | Teken een tipi (onderbouw)
 - Lesidee 5 | Striptekening over dieren in Ecuador
 - 2.5 **Voorlezen**
- » Hoofdstuk 3 | **Recepten**
 - Recept 1 | Empanadas
 - Recept 2 | Churrasco
 - Recept 3 | Jugo de maracuyá

Deel 1

1 | Voorwoord

Beste gebruiker van deze leskist,

Fijn dat u onze leskist leent. Dit informatieboekje voorziet in achtergrondinformatie over het zendingswerk. Daarnaast geeft het lesideeën voor in de klas, zodat de materialen in de leskist in een breder geheel kunnen worden ingezet. We hopen dat de kist bijdraagt aan betrokkenheid op het zendingswerk. Zeker voor kinderen zijn tastbare producten een goede manier om het zendingsveld in de klas te brengen.

Opbouw informatieboekje

Dit boekje bestaat uit twee delen. Deel 1 geeft een algemene introductie op zendingswerk door ZGG. Deel 2 gaat specifiek in op het land van de leskist en geeft ideeën om een projectweek of iets dergelijks te houden.

Algemene introductie

Als leerkracht of begeleider van lessen rond deze leskist is het belangrijk om over voldoende achtergrondinformatie te beschikken. In de algemene introductie van dit boekje werken we daarom kort een aantal belangrijke thema's uit.

» *Zending in de Bijbel.* Hoe spreekt de Bijbel over zendingswerk en welke gronden zijn daarin aan te wijzen voor het werk van ZGG? Zendingswerker Dick Korpel gaat hierbij in op hoe de Bijbel hem persoonlijk bracht tot uitgaan voor de zending.

» *Kerkelijke zending.* ZGG is de zendingsorganisatie van de Gereformeerde Gemeenten: een kerkverband. Wat is kerkelijke zending, en welke rede-

nen zijn er om als kerk zending te bedrijven? Missioloog en toeruster Jan-Kees Kooijman beantwoordt daar ook enkele vragen over.

» *Dit is ZGG.* De Gereformeerde Gemeenten zijn niet vanaf het ontstaan actief geweest met het uitzenden van zendingswerkers. Welke geschiedenis ligt achter, en hoe wordt ZGG eigenlijk bestuurd? Directeur P. Eikelboom legt uit hoe het zit met 'mandaat' en 'deputaatschap'.

» *ZGG: leren en ontwikkelen.* Door de jaren heen is ZGG uitgegroeid tot een zendingsorganisatie met een specifieke opdracht, die samenwerkt met andere deputaatschappen binnen de Gereformeerde Gemeenten. Hanneke van Ekeveld, communicatieadviseur bij ZGG, geeft tips om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in het zendingswerk.

» *Zendingsbureau.* Bij de uitvoering van de zendingsopdracht hebben de medewerkers op het zendingsbureau een belangrijke functie. Van beleid tot ondersteuning; ieder heeft zijn eigen rol. In het kader gaat Anton Herrebout, hoofd administratie en personeel bij ZGG, in op de waarde van geld voor ZGG.

» *Nieuwe zendingswerkers.* Dat zendingswerk leeft, blijkt uit de voortdurende aanwas van nieuwe zendingswerkers. Aan de hand van een aantal stellingen gaan Gerdine Zoeteman, zendingswerker in Albanië, en Teun Hakvoort, zendingswerker in Guinee, met elkaar in gesprek over roeping tot en uitgaan in zendingsdienst.

1 | Voorwoord

Verder lezen

Over zendingswerk is veel meer te lezen dan waarin dit informatieboekje kan voorzien. Enkele tips:

» *Onverhinderd*. Het standaardwerk van ZGG waarin alles is te vinden over zending in de Bijbel, in de geschiedenis, in de theologie, etcetera.

» *Omgekeerd*. Een vlot leesbaar, deels fictief verhaal waarin het leven in zendingssetting op betrouwbare wijze wordt getekend. De tekst is geschreven door Jos Kardol en laat ook iets zien van het werk van een onderwijsondersteuner op het zendingsveld.

» *De bergen zullen vrede dragen*. Dick Kroneman laat zien hoe het eerste zendingswerk van ZGG op Papoea doorwerkt in de navolgende generaties. De kleurenfoto's zijn een waardevolle toevoeging.

» *Warmte en een gulle lach*. Een fotoboek van Fennie Haase, vol Afrika-sfeer. Ook kinderen zullen met plezier de foto's bekijken. Een inspiratiebron voor het bouwen van een Afrikaans dorpje!

» *Wereldrond*. Deze verhalenbundel van ZGG bevat bijdragen voor kinderen en volwassenen.

Sommige uitgaven zijn verkrijgbaar op www.zgg.nl/webshop. Als ze niet via die route verkrijgbaar zijn, stuur een mail naar het zendingsbureau, info@zgg.nl.

Contact met zendingsbureau

Op allerlei manieren worden onze leskisten gebruikt. We waarderen het bijzonder als we van leerkrachten een terugkoppeling krijgen op het gebruik van de materialen. Dat kan eenvoudig een mailtje met een mooie foto zijn, maar misschien loopt uw projectweek zo leuk dat u de ideeën graag deelt met anderen. Ook in dat geval bent u welkom om materialen naar ons toe te sturen. Misschien kunnen we ze een plek geven in onze informatieboekjes voor de leskisten of op www.zggjunior.nl.

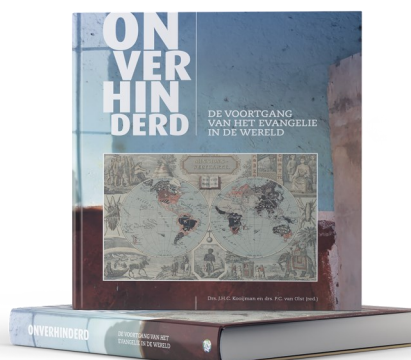
ZGG is bereikbaar op info@zgg.nl of telefonisch via 0348-48 99 50. Voor vragen over de leskist of voor gratis uitdeelmateriaal kunt u daar ook terecht.

We wensen u veel werkgenoege met deze leskist. We gaan ervanuit dat u zorgdraagt voor zorgvuldige omgang met de materialen en dat u met behulp van de materialenlijst de kist ook weer compleet retourneert.

Een hartelijke groet van de
OnderwijsVoorlichtingsCommissie,

Judith Boogaard, Hanneke van Eckeveld, Connie Kop, Marja van der Jagt en Arianne van der Pligt

PS: Dit is de papieren versie van het leskistboekje. De internetlinkjes zijn via de digitale versie gemakkelijk aan te klikken. Ga naar zggjunior.nl -> Voor leerkrachten -> Leskisten voor het digitale leskistboekje.

2 | Zending in de Bijbel

Bij het scheppen van deze wereld riep God door Zijn spreken de aarde tot leven. Hij had een hoog doel voor ogen: een schepping die Hem de eer toebrengt. Met recht kon God zeggen over wat Hij had gemaakt: 'Het was zeer goed.' Bewust heeft de mens hier een einde aan gemaakt. Toch is Gods plan hiermee niet teniet gedaan. God zoekt Zijn eer bij gevallen mensen.

Oude Testament

Dat God niet alleen door de individuele mens geëerd wordt, maar het behoud van volken op het oog heeft, lezen we uitvoerig in het Oude Testament. Abraham ontving de belofte dat in zijn Zaad alle volken van de aarde gezegend zullen worden (Genesis 22: 18). De psalmdichters spreken van de volken die God zullen loven, denk aan Psalm 45 en 67. Jesaja profeteert van de vrede die de volken in Christus vinden (Jesaja 2: 4). Toch zijn Gods woorden van heil voornamelijk gericht op het verbondsvolk Israël in het Oude Testament.

Nieuwe Testament

Na de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag breidt de boodschap van heil zichtbaar uit naar de volkerenwereld. In gehoorzaamheid aan Jezus' opdracht gaan de apostelen uit om de volken te onderwijzen, te dopen en te leren.

Toekomstperspectief

Tot op de dag van vandaag schakelt God gevallen mensen in om Zijn Woord daar te brengen waar het nog niet gehoord is. Tot aan de einden van de aarde brengt Hij leven in harten van zondaren, net zolang tot alle uitverkorenen zijn toegebracht. Dan bereikt Gods scheppingsdoel haar werkelijke vervulling doordat een menigte uit alle volken, natiën en tongen zich buigt voor het Lam. Daar is het eeuwige waar: U zij de glorie.

Achtergrond

Ervaringsverhaal Dick Korpel

'Opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.' – 1 Petrus 2 vers 9

Tijdens onze periode in Nigeria heb ik een master in missiologie gevolgd. Daardoor ontmoette ik vertegenwoordigers van de missiologische hermeneutiek. Zij stellen dat wij in de Bijbel niet alleen zendingsthema's aantreffen, maar dat zending een van de overkoepelende thema's is om de Bijbel te interpreteren. Volgens hen verklaart de Bijbel ons de *Missio Dei*: Gods zending; en ook de wijze waarop de Kerk daarbij wordt ingeschakeld. Hun zienswijze vormde een antwoord op een vraag die bij mij al lang leefde. Wat houdt 'roeping' in als het om zendingswerk gaat?

De tekst uit 1 Petrus 2 heeft mij geholpen. Als een mens wedergeboren is tot een levende hoop (1 Petrus 1: 3), dan behoort hij tot het uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk. Dat heeft consequenties, schrijft Petrus. Hij wordt opgeroepen om de deugden te verkondigen van Hem Die uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaarlijk licht. Dit sluit naadloos aan bij de opdracht van de Heere Jezus (Markus 16: 15): 'Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie, allen creaturen.'

Het werd mij duidelijk. Als de Heere in je leven komt, gaat het allereerst om een verandering in je persoonlijke leven. Maar dit brengt een verantwoordelijkheid met zich mee: Ga, verkondig, maak God groot! Dus ieder kind van God is geroepen! De vraag moet niet zijn: 'Ben ik geroepen?' maar: 'Waar word ik naartoe gezonden?' Het antwoord kan een vertrouwde omgeving betreffen. In de kerk (denk aan jeugdwerk), in je gezin, in de straat waar je woont of op je werk. Veronachtzamen wij die roeping? Dan zijn wij geen trouwe discipelen van de Heere Jezus. Sommigen zendt de Heere naar het (soms verre) buitenland. Dat is niet eenvoudig, maar het is wel een enorm voorrecht.

Als u weet dat er nog miljarden mensen zijn die nooit van Christus gehoord hebben, raakt dat u niet? Bent u gehoorzaam aan de opdracht van de Heere, uitgesproken door de apostel Petrus?

3 | Kerkelijke zending

Zendingswerk komt voort uit het bevel dat Christus Zijn discipelen geeft in bijvoorbeeld Mattheüs 28 vers 19: 'Gaaf dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopen in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.'

Werk voor de kerk

De discipelen vertegenwoordigen heel de kerk van het Nieuwe Testament. Het zendingsbevel is een opdracht voor de kerk. Zo verricht ZGG zendingswerk vanuit de kerk. De Generale Synode (afvaardiging van alle leden van de Gereformeerde Gemeenten) heeft besloten dat ons kerkverband zendingswerk moet doen. Het werk wordt geleid door een deputaatschap waarvan de leden door de synode worden gekozen. De uitvoering van het werk gebeurt onder verantwoordelijkheid van de directeur op het zendingsbureau.

Zending op eigen initiatief

Door de eeuwen heen zijn talloze zendelingen op pad gegaan om het Evangelie te verbreiden. Zij worden door hun kerk uitgezonden. Of zij gaan omdat zij zich persoonlijk geroepen weten, met steun van een eigen achterban. Dit laatste wordt ook wel 'geloofszending' genoemd om het onderscheid met kerkelijke zending te maken. Een voorbeeld is Hudson Taylor (1832-1905). De kerk in zijn dagen deed niet actief aan zendingswerk, dus trok hij op eigen initiatief naar China.

Waardering

Waar mensen op eigen initiatief zending gaan bedrijven, laat de kerk waarschijnlijk iets liggen. Dat is een ernstige zaak. Want zendelingen die zelf op pad gaan, missen een kerkelijk mandaat en ambtelijk toezicht. Dat heeft gevolgen voor de vrucht op het werk: het ontstaan van samenkomsten en gemeenten. De verkondiging van Gods Woord is immers sterk verbonden aan de ambten. En de ambten functioneren binnen de kerk. Om die reden is kerkelijk zendingswerk bijbels gefundeerd en gericht op langdurig verblijf in zendingsgebieden omwille van de gestage opbouw van zendingsgemeenten.

Achtergrond

Drie vragen aan Jan-Kees Kooijman, missioloog en toeruster bij ZGG

Wat wil kerkelijke zending bereiken?

Kerkelijke zending richt zich in het werk op de verschillende velden op 'onderwijzen', 'dopen' en 'leren', zoals de Heere Jezus gezegd heeft. Op die manier ontstaan er christelijke gemeenten op het zendingsveld, en dat is heel belangrijk. Ook die kerken mogen de opdracht van de Heere Jezus uitvoeren: 'Gaaf dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopen in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.'

Hoe ziet kerkelijke zending er voor de christelijke gemeente uit?

'Kerkelijke zending wil zeggen dat de kerk de taak op zich neemt om het Evangelie aan de volken bekend te maken. In het Nieuwe Testament zien we dit ook gebeuren als de christelijke gemeente gehoorzaamt aan de opdracht van de Heere Jezus om uit te gaan en de volken te onderwijzen, hen te dopen en hen te leren onderhouden alles wat Hij geboden heeft. Het betekent dus dat de christelijke gemeente de opdracht heeft om aanhoudend te bidden voor de uitbreiding van Gods Koninkrijk, om geld in te zamelen dat hiervoor nodig is én om mensen, die door de Heere geroepen zijn, af te zonderen voor het zendingswerk. De gemeente zendt de zendingswerkers uit en is zo als geheel betrokken bij het werk op het zendingsveld.'

Waar zie je dat kerkelijke zending meerwaarde biedt?

'Om het selecteren, opleiden en begeleiden van zendingswerkers en de verbinding met de gemeenten in Nederland goed te organiseren hebben de Gereformeerde Gemeenten met elkaar besloten om dit werk samen op te pakken door middel van een deputaatschap: Zending Gereformeerde Gemeenten. De zendingswerkers mogen rekenen op verbondenheid en steun, tijdens de voorbereiding op vertrek, tijdens de periode op het zendingsveld en ook bij terugkeer in Nederland. In hun verlofperioden hebben zij de taak om de gemeenten in Nederland goed te informeren over de voortgang van het werk.'

4 | Dit is ZGG

ZGG is de kerkelijke zendingsorganisatie van de Gereformeerde Gemeenten. De Generale Synode van de Gereformeerde Gemeenten geeft de opdracht (of: mandaat) aan het zendingsdeputaatschap om het zendingswerk namens alle gemeenten uit te voeren. Dit gebeurt steeds voor een periode van drie jaar. Na die drie jaar legt ZGG weer verantwoording af aan de synode.

Mandaat

Wat verstaat de Generale Synode onder zending? 'Zending is die arbeid van de kerk onder de niet-gekerstende volken, die in Woord en daad gestalte geeft aan Christus' opdracht aan Zijn Kerk, opdat onder Zijn zegen en tot eer van Zijn Naam daar Zijn Koninkrijk mag komen en openbaar zal worden in zelfstandige gemeenten (Matth. 28:19, Mark. 16:15, Luk. 24:47).'

Hoe ZGG begon

Al vrij snel na het ontstaan in 1907 is binnen de Gereformeerde Gemeenten aandacht voor zending. Een door de Generale Synode aangestelde commissie steunt het werk van dominee Benjamin onder Armeense vluchtelingen. Een kleine vijftig jaar later wordt een bureausecretaris benoemd;

het begin van een zendingsbureau. In de jaren daarna volgen de eerste uitgave van zendingsblad *Paulus* en de eerste zendingsdag.

Overgang naar daadwerkelijke zending

Uitzending van de eerste zendingswerkers vindt plaats in 1962. Tegenwoordig zijn er omstreeks 35 uitgezonden. ZGG heeft zusterkerken in Papoea en Nigeria en (kleine) zendingsgemeenten in Albanië en Ecuador. In Guinee, Cambodja, het Midden-Oosten en Oost-Azië is sprake van pionierswerk. Onder zendingswerk vallen diverse activiteiten: evangelisatie en theologische toerusting, jeugd- en vrouwenwerk, begeleiding van alfabetisering en bijbelvertaalwerk en kleinschalig diaconaal werk.

Besturen en leiding geven

Het deputaatschap bepaalt de kaders voor het beleid en bestuurt op hoofdlijnen. Het zendingsbureau geeft dagelijks leiding aan het zendingswerk. Bovendien betreft het de leden van de Gereformeerde Gemeenten met voorlichting en publicaties bij het werk. Dat stimuleert om de zending te steunen met gaven en aan de werkers te denken in het gebed. Al het werk is financieel mogelijk dankzij de vele betrokkenen, vrijwilligers en bedrijven op het thuisfront.

Het eerste zendingsteam van ZGG.

Kijktip

Op een kernachtige manier vat de video Dit is ZGG in woord en beeld samen hoe en waartoe ZGG als kerkelijke zendingsorganisatie werkt.

4 | Dit is ZGG

Achtergrond

Interview met P. Eikelboom, directeur ZGG, over de rol van het deputaatschap.

Hoe werkt besturen op hoofdlijnen bij een zendingsorganisatie?

'Het zendingswerk vanuit ZGG gebeurt in opdracht van de Generale Synode, het hoogste vergaderorgaan van de gereformeerde gemeenten. De Generale Synode geeft het deputaatschap voor de zending verantwoordelijkheid voor het zendingswerk. Dit deputaatschap wordt gevormd door een groep van zo'n dertien predikanten en ouderlingen en bestuurt op hoofdlijnen. Concreet houdt dit in dat zij het beleid bepaalt en toezicht houdt op de uitvoering hiervan. Gemeenten stimuleren om na te denken over de zendingsopdracht en de zending te voorzien van financiële middelen, hoort ook bij de taak van het deputaatschap. Omdat deputaten zich onmogelijk bezig kunnen houden met details vindt de praktische uitvoering van het werk en direct contact met uitgezonden dagelijks plaats vanuit het zendingsbureau.'

Is er een taakverdeling binnen het deputaatschap?

'Alle deputaten vormen samen het Algemeen Bestuur. Een delegatie hiervan is het Dagelijks Bestuur, dat bestaat uit voorzitter, secretaris, penningmeester, tweede voorzitter en algemeen adjunct, met ieder hun eigen taken. Het Dagelijks Bestuur bereidt beleidskwesties en besluitvorming voor het gehele deputaatschap voor. Daarnaast is een van de deputaten hoofdredacteur van het zendingsblad *Paulus*.'

Hoe komt het deputaatschap aan informatie over de voortgang van het zendingswerk?

'Deputaten worden over het zendingswerk geïnformeerd door middel van bezoeken aan het zendingsveld, schriftelijke rapportages en teambrieven die door de directeur aan de verschillende zendingsteams worden verstuurd.'

Wat is de waarde van werkbezoeken en visitatiereizen?

'Visitatiereizen zijn formele bezoeken van deputa-

ten aan een zendingsveld, één keer per twee jaar. Tijdens deze bezoeken vinden gesprekken met de zendingswerkers plaats en wordt het meerjarenbeleid geëvalueerd en besproken.

Een werkbezoek wordt meestal gedaan door bureau-medewerkers en vindt plaats bij een calamiteit (zoals een aardbeving) of een teamconflict of als er een bijzonder onderwerp besproken moet worden.

De waarde van deze bezoeken is dat deputaten het werk 'voelen'. Ze spreken de zendingswerkers op de plek waar zij wonen, ze zitten bij het gezin aan tafel, maken de zondag mee.'

Hoe besluit een deputaatschap om bijvoorbeeld een nieuw veld te gaan openen?

'De aanleiding voor oriëntatie op een nieuw veld is verschillend. Voorbeelden hiervan zijn het zelfstandig worden van een zendingsgemeente of een vraag vanuit een andere organisatie of het eigen deputaatschap.'

Visitatiebezoek in Ecuador (2022) en Albanië (2021).

5 | ZGG: leren en ontwikkelen

Sinds de uitzending van het eerste zendingsteam in 1962 is ZGG een lerende organisatie geweest. Zendingswerk is dynamisch; elke cultuur en elke tijd heeft zijn eigenheid. Dat vraagt om flexibiliteit en aanpassingsvermogen. Tegelijkertijd is het belangrijk om helder voor ogen te houden met welk doel zendingswerkers worden uitgezonden. Het mandaat geeft daarvoor het kader.

Rijke zendingswerkers

Zendingswerkers ervaren bij aankomst op hun werkveld direct de kloof die er is tussen henzelf en de mensen waaronder ze zullen werken. Elke Nederlander is rijk, ontzettend rijk. Wat is het dan gemakkelijk om een buurvrouw of dorpsgenoot te helpen met wat geld. In Nigeria en Papoea reikte de hulp verder. Er zijn ziekenhuizen gebouwd, ambulances gekocht en landbouwscholen opgericht. Bij al die projecten ging Gods Woord open.

Afhankelijkheid

Gaandeweg bleek de financiële ondersteuning bij ontwikkelingsprojecten een afhankelijkheidsrelatie in de hand te werken. Dit is een belemmering voor het delen van het Evangelie en het toewerken naar zelfstandige gemeenten. Zendingswerkers zijn soms sluipenderwijs meer tijd kwijt met de tijdelijke noden dan met hun taak als evangelist of toeruster. Bovendien is vaak gebleken dat diaconale

projecten veel te groot uitpakten. Zodra de zendingsgemeente zelfstandig begon te worden, waren er onvoldoende financiële of personele mogelijkheden om het project voort te zetten.

Ontstaan van Bijzondere Noden

De Generale Synode besloot een deputaatschap in het leven te roepen 'tot Hulpverlening in Bijzondere Noden'. Dit deputaatschap is wereldwijd betrokken bij noodhulp, structurele ontwikkelingshulp en bij de ondersteuning van de Vervolgde Kerk. Ook in landen waar ZGG werkt is Bijzondere Noden bij diaconale projecten betrokken, bij voorkeur met inzet van lokale organisaties, kerken of stichtingen. Dit geeft zendingswerkers de ruimte om zich bij hun kerntaak te houden: de verkondiging van het Evangelie. Bovendien voorkomt de werkwijze van Bijzondere Noden dat projecten te groot en te afhankelijk van Nederlandse steun worden.

ZGG wereldwijd

Inmiddels heeft ZGG zendingswerkers uitgezonden naar Albanië, Cambodja, Ecuador, Guinee, het Midden-Oosten en Oost-Azië.

In Albanië, Ecuador en in Guinee is sprake van (voorzichtige) stappen richting gemeentevorming. Dat is immers het omschreven doel in het mandaat: zelfstandige gemeenten stichten.

In Cambodja, Midden-Oosten en Oost-Azië wordt pionierszendingswerk verricht. Uitzgezonden werkers zoeken hun weg in het betreffende land en proberen individuen en kleine groepen te bereiken met het Evangelie. Van gemeentevorming is (nog) geen sprake.

In Indonesië is in 2022 na meer dan 30 jaar de bijbelvertaling in de Una-taal gereedgekomen. De begeleider van dit vertaalwerk is in dienst van ZGG nog betrokken bij diverse vertaalprojecten op Papoea.

In het Jaarverslag dat ZGG elk jaar omstreeks juni publiceert op www.zgg.nl/jaarverslag staat een overzicht van alle uitgezonden werkers (voor zover dat in de openbaarheid mag komen). Ook op de website is een actuele stand van zaken te vinden.

5 | ZGG: leren en ontwikkelen

Achtergrond – Blijf op de hoogte!

Door Hanneke van Eckeveld,
communicatieadviseur bij ZGG

Omstreeks 35 uitgezonden werkers, elf bureaumedewerkers en een groot deputaatschap: bij ZGG is van stilstand nooit sprake. Daarom zijn er talloze manieren om het werk te volgen: van nieuws tot achtergrond, van bezinning tot fondswerving, het thuisfront kan op de hoogte blijven. Bekijk hieronder de mogelijkheden en kies wat voor jou en voor jouw klas interessant kan zijn.

Via internet

- » www.zgg.nl: nieuws, activiteiten, ervaringen van het veld, achtergrondinformatie, thema's en projecten, enzovoort.
- » www.zggjunior.nl: de kinderpagina van ZGG, met achtergrondinformatie op kindniveau, concrete ideeën, kleurplaten en recepten, maar ook een leerkrachtpagina met Pinksterlesbrieven en informatie over leskisten.
- » www.zgg.nl/bibliotheek: online databank met talloze leeswaardige *Paulus*-artikelen, video's, geluidsfragmenten, PDF-bestanden enzovoort. De site heeft een prima zoekfunctie.

Op papier

- » *Paulus*: verschijnt vijfmaal per jaar, 40 pagina's vol achtergrond, bezinning en verdieping. Geen 'nieuws-magazine', maar wel bijzonder leeswaardig. Leden van de Gereformeerde Gemeenten krijgen de *Paulus* gratis via hun eigen zendingscommissie, niet-leden kunnen de *Paulus* opvragen per post.
- » *Paulus* Kinderkrant is thematisch, elke keer weer erg leuk om te lezen. Ook als PDF-bestand terug te vinden op www.zggjunior.nl.

In digitale media

- » Instagram (@zending_ger_gem)
- » Facebook (@zendinggereformeerdegemeenten)
- » YouTube
- » Podcast (Paulus Podcast)
- » Nieuwsbrief; inschrijven via www.zgg.nl/nieuwsbrief

Fysiek

- » Gemeenteavond in eigen gemeente; altijd bijwonen! Evenals fondswervende activiteiten.
- » Regionale activiteiten
- » Zendingsdag; jaarlijks in juni of juli in de Evenementenhal in Gorinchem

VOOR KINDEREN MIJN ZGG

[HOME](#) [BIBLIOTHEEK](#) [NIEUWS](#) [WERKVELDEN](#) [PROJECTEN](#) [HELP MEE](#) [VACATURES](#) [VERDIEPING](#) [PRODUCTIES](#) [WEBSHOP](#) [OVER ONS](#) [CONTACT](#)

[DONEREN](#)

EVANGELIE VOOR ALLE VOLKEN

ZGG is de zendingsorganisatie van de Gereformeerde Gemeenten: zij geeft uitvoering aan de opdracht van de Heere Jezus om uit te gaan naar alle volken om het Evangelie te verkondigen.

[Steun het zendingswerk →](#)

Homepage zgg.nl

6 | Het zendingsbureau

In hoofdstuk 4 is aangegeven dat het deputaatschap verantwoordelijk is voor de uitvoering van het zendingswerk zoals in het mandaat omschreven. Dat wil niet zeggen dat het deputaatschap zelf de taken uitvoert. Veel werk wordt gedaan door de medewerkers op het zendingsbureau. Dat betreft beleidsmatige, bezinnende en uitvoerende zaken.

Wie doet wat?

Uiteraard werkt het team op het zendingsbureau nauw met elkaar samen. Toch heeft elke medewerker zijn of haar eigen verantwoordelijkheden en takenpakket. De volgende functies zijn onderscheiden, die soms door meerdere personen worden vervuld.

Directie

Geeft leiding aan het zendingsbureau en aan de uitgezonden zendingswerkers, in nauwe verbinding met het deputaatschap.

Missiologie en toerusting

Opleiding en begeleiding van nieuwe en uitgezonden zendingswerkers; toepassing van missiologische thema's in de praktijk.

Secretariaat

Ondersteunt deputaatschap, directeur en missioloog in organisatorische en administratieve zaken. Is eerste aanspreekpunt voor alle vragen vanaf het thuisfront, regelt reizen en visa en ondersteunt voorlichting in organisatorische en administratieve zaken.

Voorlichting & communicatie

Verantwoordelijk voor de ondersteuning van de plaatselijke zendingscommissies in de Gereformeerde Gemeenten en voorlichting van kerkenraden en gemeenteleden over het zendingswerk. Draagt zorg voor de (online) communicatie-uitingen van ZGG en voor materiaal voor scholen en kinderen.

Administratie en personeelszaken

Verantwoordelijk voor personeelszaken en financiën van ZGG.

Relatiebeheer

Onderhoud van contacten rond fondswerving, in het bijzonder ondernemers en kringloopwinkels.

Het zendingsbureau is gevestigd in het Centraal Bureau voor de Gereformeerde Gemeenten in Woerden.

6 | Het zendingsbureau

Achtergrond - Geld en ZGG

Voor het zendingswerk door ZGG komt jaarlijks veel geld binnen, dat voor een groot deel ook weer uitgegeven wordt. Welke waarde heeft dit geld voor de organisatie? Anton Herrebout, hoofd administratie en personeel, beantwoordt vier vragen hierover.

ZGG krijgt ruim € 4 miljoen per jaar binnen. Is dat niet verschrikkelijk veel geld?

'Van dit geld wordt voor zo'n 80 mensen een veilig verblijf op het zendingsveld bekostigd. Dit zijn ongeveer 35 zendingswerkers, met hun echtgenoten en gezinnen. Inclusief de kosten die gemaakt worden voor het verrichten van zendingsactiviteiten komt dit op ruim 80% van de bestedingen.

Ongeveer 7% van de bestedingen wordt gebruikt voor het informeren van het thuisfront in Nederland. Dat zijn alle Gereformeerde Gemeenten in het hele land. Voor dit werk worden reiskosten gemaakt, publicaties ontwikkeld en bijeenkomsten georganiseerd. De jaarlijkse zendingsdag en het zendingsblad *Paulus* zijn de grootste kostenposten. Ze zijn van groot belang voor de informatieoverdracht naar het thuisfront.

Als laatste zijn er nog wat kosten voor administratie en beheer. Hieronder vallen bijvoorbeeld de ICT-voorzieningen en kantoorruimte voor de bureau-medewerkers. Deze kosten bedragen omstreeks 10% van de totale bestedingen.'

Op de projectenpagina op www.zgg.nl zijn allerlei zaken te zien die ZGG bekostigt. Sommige gaan regelrecht over het zendingswerk, maar veel andere lijken daar weinig mee te maken te hebben. Waarom vergoedt ZGG bijvoorbeeld de huur van de woonhuizen, de reiskosten en het onderwijs van de kinderen van zendingswerkers? In Nederland betalen mensen dat toch gewoon van hun eigen salaris?

'Een goede vraag. Dit heeft allereerst te maken met ontzorging. Zendingswerkers moeten zich onbekommerd met hun taak bezig kunnen houden. Zaken als huisvesting en het onderwijs van de kin-

deren nemen al snel teveel tijd in.

Zendingswerkers krijgen daarom twee salarissen. Hun *veldsalaris* is bedoeld voor dagelijkse boodschappen en de nodige ontspanning. Met hun *Nederlandse salaris* kunnen ze de doorlopende kosten in Nederland betalen.

Het veldsalaris van zendingswerkers zou veel hoger moeten zijn om ook het onderwijs van de kinderen en de huishuur te betalen. In het kader van de ontzorging is het voor de werkers veel makkelijker dat ZGG deze kostenposten rechtstreeks betaalt.'

Kinderen in Nederland houden soms spontaan een actie voor ZGG; een kijkdoos, koekjes verkopen of een actie met hun klas. Het bedrag dat daarmee wordt opgehaald is een fractie van de totale inkomsten. Hoe zie jij de acties van kinderen?

'Betrokkenheid op zending is belangrijker dan een eurobedrag. Kinderen die met een kijkdoos voor ZGG rondgaan, laten die betrokkenheid zien. Dát is waar het om gaat. We willen niet teveel kijken naar de absolute eurogetallen. Geld is een middel, geen doel. Iedere moeite die wordt gedaan met het oog op het uitvoeren van het zendingswerk, is reden tot vreugde bij ZGG.'

Waarom zou je als school actie voor ZGG voeren?

'Het is belangrijk om kinderen het belang en de waarde van de zendingsopdracht bij te brengen. Het is wat mij betreft onderdeel van de opvoeding van kinderen dat ze bijbelse doelen naar waarde leren schatten, en dat ze ook inzien dat hun eigen bijdrage daaraan niet gemist kan worden. Iemand die als kind met een kijkdoos rondgaat, wordt als volwassene misschien lid van de PZC of helpt bij een gemeentedag voor de zending. Het lijkt me daarom voor leerkrachten belangrijk om zendingsgeld niet 'zomaar' in een busje te laten stoppen, maar er ook bij stil te staan waarom dit belangrijk is en hoe elke bijdrage een gevolg heeft.'

7 | Nieuwe zendingswerkers

Iedere christen wordt geroepen tot werk in Gods Koninkrijk. Het is immers Jezus Zelf Die Zijn kerk de opdracht geeft tot zendingswerk. Ook vandaag zijn er mensen die Zijn roep verstaan in hun hart en uitgaan. De manier waarop dit gebeurt, is verschillend. De een kent van jongs af aan een verlangen om dienstbaar zijn. Iemand anders ervaart op latere leeftijd het gewicht van zielen die God niet kennen. Echter, voor alle zendingswerkers geldt dat zij zich vroeg of laat in gehoorzaamheid mogen overgeven.

Sollicitatie en opleiding

Solliciteren voor een taak in de zending kan veel vragen en overdenking geven, bezwaren ook. Het kan helpen om hierover in gesprek te gaan. Het is altijd mogelijk vrijblijvend een oriënterend gesprek aan te vragen met de directeur van het zendingsbureau, zelfs wanneer er (nog) geen concreet zicht is op uitgaan in zendingsdienst.

Wie zich geroepen weet tot zendingswerk maakt door het schrijven van een sollicitatiebrief aan het deputaatschap zijn beschikbaarheid kenbaar. De brief wordt beoordeeld aan de hand van enkele formele eisen. Daarop volgt een uitnodiging voor een gesprek met het Dagelijks Bestuur en een tweede gesprek met het voltallige deputaatschap. De sollicitant wordt gevraagd naar de persoonlijke verhouding met de Heere en zijn of haar motivatie

voor het zendingswerk. Is de uitkomst van deze gesprekken positief, dan volgen een medische en psychologische test.

Wanneer hieruit geen veranderingen naar voren komen, vindt de benoeming plaats en kan de opleiding tot zendingswerker beginnen.

De missioloog van ZGG leidt nieuwe zendingswerkers op. Het opleidingstraject wordt afgestemd op de functie waarvoor de werker is aangenomen. Afhankelijk van het land vindt vooraf soms ook taalstudie plaats. Na afronding van de opleiding staat de uitzendingdienst gepland. In deze dienst wordt de zendingswerker vanuit de thuisgemeente officieel namens de Gereformeerde Gemeenten uitgezonden.

Kinderen en zending

Kinderen kunnen al jong nadenken over zending. Veel zendingswerkers herinneren zich de zaadjes die in hun jeugd zijn gestrooid en later ontkiemd. Het is belangrijk als meester of juf zending een plaats te geven in het onderwijs. Houd bijvoorbeeld een project over zending en zet de jaarlijkse Pinksterlesbrief van ZGG in. Kies een boek met zendingsverhalen om voor te lezen, of nodig ZGG uit voor een voorlichting. In hoofdstuk 8 zijn vragen toegevoegd die helpen om met kinderen in gesprek te gaan.

7 | Nieuwe zendingswerkers

Achtergrond

Gerdine Zoeteman (jeugd- en vrouwenwerker in Albanië) en Teun Hakvoort (evangelist in Guinee) reageren op vijf stellingen over zending en roeping en gaan hierover in gesprek. Hieruit

- Stelling 1: Je kwaliteiten zijn even belangrijk als je roeping om zendingswerker te worden.
- Stelling 2: Een roeping moet altijd bevestigd worden met een woord uit de Bijbel.
- Stelling 3: Iedereen kan zendingswerker zijn.
- Stelling 4: Voor een alleenstaande is het makkelijker om uit te gaan voor de zending dan voor een gezin.
- Stelling 5: Op elke roeping, of die nu krachtdadig of sluimerend is, volgt een periode van voorbereiding.

Om de mening van Gerdine en Teun over deze stellingen te lezen, verwijzen we graag naar de papieren versie van dit leskistboekje. Deze is te vinden in de leskist. Leen de leskist via info@zgg.nl.

Gerdine Zoeteman en familie Hakvoort.

8 | Gespreksvragen

Met kinderen werken over zending geeft veel gelegenheid voor gesprek. Deze schets reikt vragen aan binnen verschillende thema's. Onderaan elke serie vragen staat een verwijzing naar een van de deelthema's van dit informatieboekje voor verdere verdieping. Daarnaast zijn suggesties voor lesactiviteiten toegevoegd.

Definitie van zendingswerk

- » Waar denk je aan bij het woord 'zending'?
- » Leg in je eigen woorden uit wat zendingswerk is.
- » Zendingswerk en ontwikkelingswerk zijn twee verschillende dingen. Kun jij uitleggen wat het verschil is tussen deze twee?
- » Zending en evangelisatie zijn niet hetzelfde. Leg eens uit.

Naslag

Hoofdstuk 3 Kerkelijke zending
Hoofdstuk 5 ZGG: leren en ontwikkelen

Zending in de Bijbel en in de praktijk

- » Ken je een zendingswerker uit de Bijbel?
- » Noem een geschiedenis uit de Bijbel waarin zendingswerk naar voren komt.
- » De Heere Jezus heeft Zelf aan de kerk de opdracht gegeven om zendingswerk te doen. We noemen dat de zendingsopdracht. Weet je wanneer de Heere Jezus deze opdracht gaf? [Lees met de kinderen Mattheüs 28 vers 19]
- » Er wordt weleens gezegd: Waar de Heere Zijn kerk bouwt, zet de duivel er zijn kapel naast. Wat betekent deze uitdrukking? En wat heeft het te maken met zendingswerk?

Lesidee

- Bijbelles over Mattheüs 28 vers 19 of een ander gedeelte dat met zending te maken heeft.

Roeping en bekwaamheid

- » Vind jij zendingswerk belangrijk? Leg eens uit.
- » Wat is het doel van zendingswerk?
- » Stelling: Iedereen kan zendingswerker zijn.
- » Wat is nodig om zendingswerk te kunnen doen? Is het genoeg dat je houdt van reizen en andere culturen?

Persoonlijk

- » Zou je zelf zendingswerker willen zijn? Waarom wel of niet?
- » Sommige mensen hebben een verlangen in hun hart om naar het buitenland te gaan en daar zendingswerk te doen, maar ze vragen zich af: heeft de Heere mij echt geroepen voor deze taak? Misschien is dit ook wel een vraag waar jij over nadenkt. Hoe kun je daarmee omgaan? Hoe kun je weten wat de Heere wil van jou?

Leven in een andere cultuur

- » Er zijn Nederlandse kinderen van jouw leeftijd die in Guinee (of een ander land) wonen omdat hun ouders daar zendingswerk doen. Wat zou je hen willen vragen over hun leven daar?

Naslag

Hoofdstuk 2 Zending in de Bijbel
Hoofdstuk 7 Nieuwe zendingswerkers

Lesidee

- Post versturen aan zendingskinderen. *Adressen van de zendingswerkers zijn op te vragen via info@zgg.nl.*
- Geef elke leerling de laatste [Paulus Kinderkrant](#). Laat de kinderen drie verschillen noemen tussen wonen in Nederland en in het buitenland.
- Bekijk samen de [fotopresentatie](#) over Guinee door Hanneke van der Blonk. Geef de kinderen hierbij één of meerdere kijkopdrachten.

Thuisfront

- » Stelling: 'Zendingswerker zijn in het buitenland en bidden voor het zendingswerk zijn even belangrijk.' Wat vind jij van deze stelling?
- » De opdracht om andere volken over God te vertellen, heeft de Heere Jezus Zelf aan de kerk gegeven. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om uit te gaan naar het buitenland. Hoe kunnen mensen die thuisblijven het zendingswerk steunen?

Naslag

Hoofdstuk 5 ZGG: leren en ontwikkelen
Hoofdstuk 6 Achtergrond

Idee

- Voer actie voor ZGG met de klusjeskaart van ZGG. De kaarten zijn gratis te bestellen via de [webshop](#) op zgg.nl.

Deel 2

1 | Landinformatie

Ecuador is een republiek in het noordwesten van Zuid-Amerika. Het land is genoemd naar de evenaar (Spaans: *equator*). De evenaar loopt ten noorden van de hoofdstad Quito, die op een hoogte van 2850 meter ligt en de op een na hoogst gelegen hoofdstad ter wereld is. In Ecuador kent het jaar twee seizoenen: een droog en een nat seizoen.

Veel Ecuadoranen wonen in de grote steden in de kuststrook van het land. Midden in Ecuador ligt de Andes; een hoge bergrug tussen noord en zuid. Aan de oostkant ligt het Amazone-gebied.

Oppervlakte:	257.217 km ²
Hoofdstad:	Quito
Aantal inwoners:	bijna 17 miljoen
Taal:	Spaans
Klimaat:	tropisch, subtropisch en gematigd
Godsdienst:	rooms-katholiek (95%)
Munteenheid:	Amerikaanse dollar (USD)

Taal

De officiële taal van Ecuador is Spaans. Veel mensen spreken ook Quechua.

Quechua is de taal van de Quechua-indianen, die grote gebieden van Ecuador, Bolivia en Peru bevolken. De taal van de Quechua-indianen was voor de 15^e eeuw de *lingua franca* (een taal die op grote schaal als gemeenschappelijk communicatiemiddel wordt gebruikt tussen mensen met een verschillende moedertaal) in het steeds verder uitbreidende Incarijk. Na de komst van de *conquista-*

In Ecuador werkt ZGG in de achterstandswijken van steden in de Costa (kuststrook).

dores (de Spaanse veroveraars) werd in de 15^e-17^e eeuw het Spaans de algemene voertaal in Zuid-Amerika en nam het aantal moedertaalsprekers van het Quechua af. Over heel Zuid-Amerika zijn echter nog altijd ruim 8 tot 10 miljoen mensen die Quechua spreken.

Godsdienst

Meer dan 90% van de Ecuadoraanse bevolking belijdt rooms-katholiek te zijn. De katholieke kerk vervult naast de religieuze ook nog steeds een, weliswaar bescheiden, rol in het politieke leven. Ecuador telt veel bedevaartplaatsen waar elk jaar honderdduizenden pelgrims heentrekken. Voor veel Ecuadoranen heeft het rooms-katholicisme weinig inhoud in hun hart en leven.

De grondwet van Ecuador garandeert vrijheid van godsdienst sinds 1904 en daardoor komen er steeds meer andere geloofsovertuigingen voor. Denk aan mormonen, baptisten, zevendedagsadventisten, pinksterkerken en Jehova's getuigen. Deze groeperingen proberen naast evangelisatie ook geld te steken in kleine ontwikkelingsprojecten en de infrastructuur. Op deze wijze proberen ze de bevolking aan zich te binden.

Oude indiaanse gebruiken en rituelen komen nog bij alle gezindten voor, met name onder de indiaanse betrokkenen. Een deel van de indiaanse bevolking is aanhanger van natuurreligies.

Kratermeer Quilotoa bij zonsondergang

1 | Landinformatie

Onderwijs

Voor iedereen in Ecuador is onderwijs officieel negen jaar verplicht. In de praktijk gaan kinderen vaak korter naar school, met name op het platteland. Daar wordt de middelbare school door maar weinig kinderen bezocht. Dat kan samenhangen met het gebrek aan vervoersmogelijkheden of met te weinig geld om de kosten van school op te brengen.

Op het middelbaar onderwijs is een groot tekort aan leraren. Daardoor wordt gewerkt met te grote klassen, wat het niveau van onderwijs omlaag trekt. Vanwege salarisproblemen wordt er door de leerkrachten regelmatig gestaakt. Van de kinderen die het voortgezet onderwijs gaan volgen, haalt de helft een diploma; de rest haakt voortijdig af.

Een diploma van het middelbaar onderwijs is een vereiste om hoger onderwijs te kunnen volgen. In Ecuador zijn ongeveer twintig universiteiten en technische hogescholen. Ongeveer 10-15% van de volwassen bevolking is analfabeet, maar op het platteland en onder de indiaanse bevolking ligt dit percentage hoger.

Particuliere scholen doen het beter dan de overheidsscholen. Ongeveer 20% van de leerlingen volgt particulier onderwijs. In de Andesregio loopt het onderwijsjaar van september tot juni en aan de kust van mei tot januari.

Zendingswerk

In 1995 begon ZGG zendingsactiviteiten in de achterstandswijken van Guayaquil, de grootste stad van Ecuador. Na korte tijd ontstond daar de gemeente 'El Amparo' (*De Toevlucht*). Het werk werd uitgebreid naar andere plaatsen. Inmiddels zijn er ook gemeenten in Portoviejo, Machala en Quevedo. In 2024 breidde het werk uit naar de kustplaats Manta.

De gemeente El Amparo is in 2022 geïnstitueerd. Dat wil zeggen dat een kerkenraad is geïnstalleerd die de verantwoordelijkheid voor de gemeente draagt. In dezelfde dienst werd de Ecuadorische Jorge Chancay bevestigd als predikant van de gemeente.

In Quevedo is de evangelist ook een Ecuadoriaan: Dani Alava. In de andere plaatsen leidt een Nederlandse zendingswerker de gemeente. Twee Ecuadorische broeders volgen de opleiding tot predikant. Bovenplaatselijk wordt het zendingswerk ondersteund door een theologisch toeruster, een begeleider van het kinder- en jeugdwerk en een

begeleider van het vrouwenwerk.

In de steden waarin ZGG werkt, is veel verschil tussen armoede en rijkdom. In veel wijken ligt het cijfer van criminaliteit hoog. De kinderen die hier wonen, komen al vroeg in aanraking met criminaliteit, geweld en verslaving. Mede hierom is in de (zendings)gemeenten veel aandacht voor kinderen en jongeren.

Gemeenteleden doen samen bijbelstudie.

Toerusting voor leidinggevend van de zondagsschool en de jeugdclub.

2 | Lesideeën

2.1 Taal en rekenen

Lesidee 1 | Spaanse woordjes en zinnnetjes

Benodigdheden

- laptops/computers of smartboard
 - kopieerblad memorie » te vinden op www.zggjunior.nl -> Leerkrachten -> Leskisten -> Leskist Ecuador (of [klik hier](#)).

Lesverloop

Start de les met wat informatie over de Spaanse taal. Spaans is een Romaanse taal en behoort tot de meest gesproken talen op de wereld. Voor ongeveer 450 miljoen mensen is Spaans de moedertaal en zo'n 75 miljoen mensen spreken Spaans als tweede taal. Je kunt in bijna heel Zuid-Amerika Spaanssprekende mensen tegenkomen, maar natuurlijk ook in Europa en zelfs in Nederland. Tijdens deze les oefenen we zinnnetjes die je in het Spaans kunt zeggen.

Ga naar de volgende site of laat de kinderen op hun laptop naar deze site gaan: www.praatt.nl/themes/spaans. Laat de kinderen beginnen met het onderdeel kennismaken. Vervolgens het onderdeel familie. Tot slot het onderdeel school. Oefen aan het einde van de les wat zinnnetjes klassikaal. Wanneer het gebruik van laptops niet mogelijk is, kan ook via het smartboard klassikaal geïfend worden.

Natuurlijk gaan we aan het einde van de les even kijken welke zinnnetjes de kinderen nu echt weten. Print het kopieerblad en knip de kaartjes uit. Ieder kind krijgt een kaartje met een Nederlands of Spaans zinnnetje. De kinderen zoeken elkaar op om de juiste combinaties te vinden. Laat de kinderen hun zinnnetje in het Spaans en Nederlands vertellen. Het spel kan meerdere keren gespeeld worden.

Lesidee 2 | Tellen en bingo in het Spaans

Benodigdheden

- smartboard
 - kopieerblad bingo » te vinden op www.zggjunior.nl -> Leerkrachten -> Leskisten -> Leskist Ecuador (of [klik hier](#)).

Lesverloop

Leer de kinderen de Spaanse cijfers 1 tot en met 20. Wanneer de uitspraak redelijk gaat, wordt er bingo gespeeld. De kinderen krijgen een bingokaart en schrijven de cijfers 1-10 (of 1-20) op de kaart. Vervolgens leest de leerkracht de cijfers in het Spaans voor. Kinderen mogen gewoon bingo roepen wanneer ze alle cijfers weggestreept hebben. Gebruik voor de uitspraak van het Spaans ook: <https://www.espaans.nl/de-getallen>.

Nederlands	Spaans
Eén	Uno
Twee	Dos
Drie	Tres
Vier	Cuatro
Vijf	Cinco
Zes	Seis
Zeven	Siete
Acht	Ocho
Negen	Nueve
Tien	Diez
Elf	Once
Twaalf	Doce
Dertien	Trece
Veertien	Catorce
Vijftien	Quince
Zestien	Dieciséis
Zeventien	Diecisiete
Achttien	Dieciocho
Negentien	Diecinueve
Twintig	Veinte

Kinderclub in de zendingsgemeente.

2 | Lesideeën

2.2 Muziek

Lesidee 1 | A Dios el Padre

Dit Spaanse lied heeft de melodie van Psalm 134.
De tekst past goed bij de geloofsbelijdenis.

A Dios El Padre

G. Franc

A Dios el Pa-dre ce-les-tial, Al Hi-jo nues-tro Re-den-tor,
Y al e-ter-nal Con-so-la-dor, U-ni-dos to-dos a-la-bad.

Uitspraak Spaanse tekst:
*A Dios el Padre celestjal.
Al Igo nwestro Redentor.
Ie-al eternal Consolador.
Unidos todos alabad.*

Vertaling:
*Aan God de hemelse Vader
Aan de Zoon onze Verlosser
En aan de eeuwige Trooster
Brenge we, allen verenigd, lof*

2 | Lesideeën

Lesidee 2 | Buscad primero el reino de Dios

Het lied *Zoekt eerst het Koninkrijk van God* is niet alleen in Nederland een bekend lied, maar ook in andere landen. In Ecuador wordt het ook graag gezongen door kinderen. Scan de QR-code en luister naar de uitvoering van dit lied door een kinderkoor uit de gemeente El Amparo in Guayaquil.

Buscad primero el reino de Dios
Y su justicia perfecta
Y lo demás añadido sera
Alelu, aleluya.

No sólo de pan el hombre vivirá
Sino de cada palabra
Que sale de la boca de Dios
Alelu, aleluya.

Uitspraak Spaanse tekst:
*Boeskat primero el reejno de Djos
ie Su goestisja perfecta
ie lo demas anjadido sera
Alelu, aleluja*

*No solo de pan el ombre bibirá
Sino de kada palabra
Ke sale de la boka de Djos
Alelu, aleluja*

DO SOL/SI la
Bus - cad pri - ma - ra el re - no de
mi/ SOL FA DO /MI
Dios, y Su jus - ti - cia per -
re7 SOL DO
fec - ta. Y lo de -
SOL/SI la mi/ SOL
más a - ña - di - do se - rá.
FA DO /MI re7 SOL
A - le - lu, a - le - lu .
DO
ra.

2 | Lesideeën

Lesidee 3 | Cumpleaños feliz

Is er iemand jarig in de klas? Dan is het natuurlijk leuk om de jarige in het Spaans toe te zingen!

Cumpleaños feliz,
te deseamos a tí,
cumpleaños feliz,
cumpleaños feliz!

Uitspraak Spaanse tekst:

Koemplejanjox feliez

Te desjamos a tie

Koemplejanjox feliez

Koemplejanjox feliez

Voice

Wel ge- fe - li - ci - toerd, wel ge-

fe - li - ci - toerd, met je zns-de ver - jaar-dag, wel ge-

fe - li - ci - toerd!

De muziekgroep begeleidt het zingen tijdens de dienst.

2 | Lesideeën

2.3 Handvaardigheid

Lesidee 1 | Vervoersmiddelen

Veel mensen reizen in Ecuador met taxi's of bussen. Soms moet er water worden overgestoken. Als er geen brug is, kan dat met de boot. Toeristen kunnen ook in bootjes mooie tochten maken over de rivieren in de jungle waar bijzondere dieren te bezichtigen zijn.

Het is leuk om deze vervoersmiddelen door kinderen te laten namaken. Op internet kun je veel plaatjes vinden van vrolijk versierde bussen.

Lesidee 2 | Speelgoed van kosteloos materiaal

In achterstandswijken in Ecuador maken kinderen soms hun eigen speelgoed van allerlei kosteloos materiaal. Hoe doen ze dat?

- Fietsen van ijzerdraad en bierdopjes

- Bootje van een petfles

- Afvalmannetjes van blik en restafval

Lesidee 3 | Muziekinstrumenten

3.1 Bongo maken

Een bongo is op veel scholen aanwezig. Het is een instrument van twee trommels aan elkaar. Meestal zijn het een grote en een kleine trommel die een verschillend geluid laten horen. Je kunt ze gemakkelijk zelf maken.

2 | Lesideeën

Benodigdheden

- Twee verschillende maten blikjes
- Twee stevige ballonnen
- Evt. touw of elastiek en papier om te versieren

Werkwijze

1. Knip het tuitje van de ballon af tot er driekwart over is van de bol.

2. Span de bol van de ballon over het blikje. Plak de rand stevig vast met plakband of bind er touw of elastiek omheen.
3. Sla met je potlood op de ballon.
4. Versier de trommel met gekleurd papier, zodat je niet meer ziet hoe het blikje was.
5. Als je twee van dit soort trommels maakt in verschillende groottes en deze aan elkaar vastmaakt, heb je zo je eigen bongo!

3.2 Ukelele maken

De ukelele is een bekend instrument uit Zuid-Amerika. Het kleine formaat gitaar geeft een vrolijk geluid. Kinderen vinden het altijd leuk om een gitaar te maken die het ook nog echt doet. Daarom een eenvoudige knutsel die altijd aanslaat!

Benodigdheden

- Doosje
- Keukenrol
- Lang stuk elastiek

Werkwijze

1. Plak het doosje helemaal dicht.
 2. Knip een gat in de bovenkant (ovaalvormig).
 3. Knip aan een kant de keukenrol een aantal keer in en vouw de flapjes naar buiten.
 4. Plak de keukenrol aan de doos.
 5. Verf het geheel.
 6. Maak drie stukken elastiek strak vast om de doos. Plak ze desnoods extra vast aan de achterkant.
- Spelen maar!

Lesidee 4 | Cactus maken

In Ecuador groeien prachtige cactussen. Versier de klas met deze vrolijke planten.

Benodigdheden

- Klei
- Minibloempotje
- Cocktailprikkers
- Verf
- Papier
- Pompons

Werkwijze

1. Neem een flinke brok klei. Kneed hieruit een cactus met twee of drie armen.
2. Prik met een cocktailprikker diepe gaatjes in de klei.
3. Verf de cactus groen en laat drogen.
4. Verf het bloempotje in een kleur naar keuze.

Als alles droog is:

5. Verf figuurtjes op het bloempotje.
6. Vul het bloempotje met een prop papier.
7. Duw de cactus op de prop papier en maak hem vast aan het potje met verse klei.
8. Verf de klei bovenin het potje geel, net als woestijnzand.
9. Breek de topjes van de cocktailprikkers en stop ze in de voorgeprikte gaatjes.
10. Werk de cactus af door pomponnetjes aan de cocktailprikkers te doen.

2 | Lesideeën

Lesidee 5 | Spin maken

In de Ecuador kom je nogal eens wat grote en soms ook gevaarlijke spinnen tegen. Vooral de tarantula is bekend. Wanneer je deze beestjes met rust laat, zal je er geen problemen mee krijgen. Het is in Ecuador en andere landen in Zuid-Amerika wel belangrijk dat je oppast waar je loopt of waar je gaat zitten.

Benodigheden

- Piepschuim balletje
- Pijpenragers
- Prikpen
- Verf, papier of wiebeloogjes

Werkwijze

1. Verf het piepschuim balletje zwart of bruin en laat drogen.
2. Knip 8 stukjes pijpenrager voor de pootjes en maak er een bochtje in.
3. Prik langs elke kant van het balletje vier gaatjes met een prikpen.
4. Prik de stukjes pijpenragers in de gaatjes.
5. Vouw de pootjes zo dat de spin goed blijft staan.
6. Maak ogen met papier of verf, of gebruik kant-en-klare wiebeloogjes.

Lesidee 6 | Slang knutselen

In Zuid-Amerika komen ook slangen voor. Er woont zelfs één van de grootste slangen ter wereld: de anaconda. Deze slang is zo sterk en groot dat ze hele dieren in één keer kan opeten, zoals krokodillen of antilopen. Sommige slangen van deze soort kunnen zowel op het land als in het water leven. Slangen leven voornamelijk in de jungle. Als knutselopdracht is het daarom leuk om een slang te maken die je bijvoorbeeld in een boom kan hangen of aan een tak. Hieronder een instructie hoe je zo'n slang kunt knutselen.

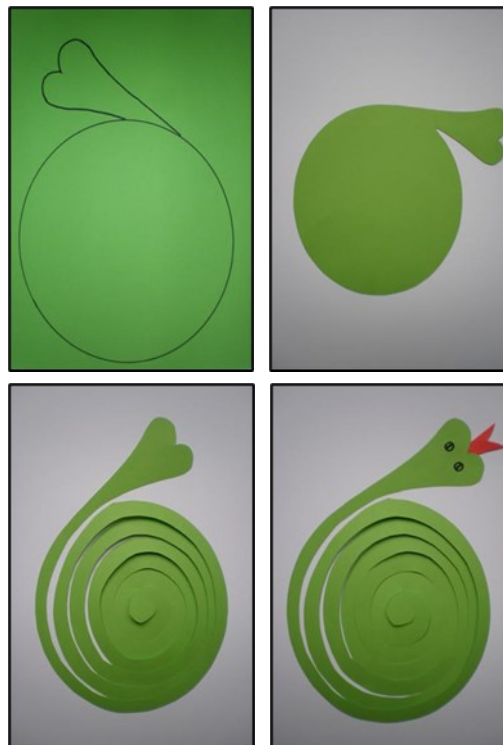

Benodigheden

- Stuk papier
- Potlood
- Schaar
- Verf, stiften of potloden
- Satéprikker
- Stukje klei

Werkwijze

1. Neem een stuk stevig papier en teken het figuur van de eerste foto hieronder na.
2. Vul de figuur met cirkels. Je kunt zoveel cirkels langs elkaar tekenen als je wilt.
3. Kleur de slang in mooie kleuren.
4. Knip de slang uit. Volg hierbij de cirkels vanaf de buitenkant van de figuur, tot helemaal in het midden.
5. Vorm de klei tot een bolletje. Maak de onderkant vervolgens plat.
6. Doe een satéprikker in de klei en zet het puntje van de staart van de slang daar bovenop.
7. Plaats de slang boven een warme kachel of radiator en laat de slang rustig rondjes draaien.

2 | Lesideeën

2.4 Teken

Lesidee 1 | Junglepapegaai

In Ecuador leven veel verschillende prachtige vogels, waaronder papegaaien. Bij deze tekenles gaan we zelf een kleurige papegaai tekenen.

Benodigdheden

- Wit tekenpapier
- Grijs potlood
- Verf of kleurpotloden/stiften

Werkwijze

1. Schets met grijs potlood een grote papegaai.
2. Voeg details toe: ogen, snavel, pootjes, veren.
3. Geef de papegaai een plek op een tak / in een boom.
3. Teken blaadjes aan de randen van het tekenblad.
4. Kleur of verf de tekening.

Lesidee 2 | Ontwerp je eigen kleurplaat

Een groot gedeelte van het land in Ecuador is jungle. Wat groeien er veel verschillende planten en bomen in de jungle. En heb je al die leuke dieren al ontdekt?

Wat heb je nodig?

- Informatie en afbeeldingen over flora en fauna in de jungle (van internet of uit boeken)
- Wit tekenpapier
- Grijs potlood
- Kleurpotloden of stiften

Werkwijze

1. Zorg dat ieder kind een goed beeld heeft van hoe een jungle eruitziet.
2. Maak tweetallen/laat tweetallen maken.
3. Laat ieder groepje van twee een kleurplaat ontwerpen over de jungle. Laat ze het hele tekenblad vullen.
3. Vermenigvuldig de kleurplaten en laat de kinderen elkaars kleurplaat inkleuren.

Lesidee 3 | Tekenles indianen

Er zijn veel verschillende indianenstammen. Elke stam heeft zijn eigen cultuur. Een kenmerk van indianen is dat ze dicht bij de natuur leven. In het Andesgebergte in Ecuador kun je indianenstammen tegenkomen.

Benodigdheden

- Wit tekenpapier
- Viltstiften
- Zwarte fineliner of stift
- Plakkaatverf of ecoline
- Gekleurd papier

Werkwijze

1. Laat op het bord plaatjes zien van indianen in traditionele kleding.
2. Bespreek de gebruikte motieven en kleuren.
3. Bespreek goed hoe de typische kapsels van indianen getekend kunnen worden.
4. Schets op het wit papier drie indianen, gehuld in dekens. We zien hen op de rug.
5. Kleur de indianen in met viltstiften en omlijn de tekeningen met fineliner.
6. Tot slot wordt het landschap (de achtergrond) geverfd met plakkaatverf of ecoline.

Lesidee 4 | Teken een tipi (onderbouw)

Maak een mooie tent voor de indianen. Voor kleuters is het een idee om een kleurplaat van een tipi van internet te downloaden.

Benodigdheden

- Een kleurplaat van een tipi
- Stiften/krijt/verf
- Gekleurd papier

2 | Lesideeën

Werkwijze

1. Laat de tipi mooi inkleuren.
2. Plak de tipi op een gekleurd vel.
3. Laat er eventueel nog een indiaan bij tekenen.

Lesidee 5 | Striptekening over dieren in Ecuador

In Ecuador leven heel veel prachtige dieren. Op de Galapagoseilanden leven bijvoorbeeld heel veel bijzondere vogels. Maar in de Grote of Stille Oceaan leven ook grote walvissen en hele mooie andere vissen. Stel je eens voor dat je op vakantie bent in Ecuador. Welke dieren zou je graag willen zien? Maak er een kort stripverhaaltje over.

Benodigheden

- Wit vel
- Potloden/Stiften
- Liniaal
- Zwarte fineliner

Werkwijze

- Leg het witte papier liggend neer.
- Verdeel met je liniaal het papier in 6 of 8 even grote vakken.
- Maak je striptekening met potlood.
- Kleur je tekening in.
- Schrijf de woorden in de praat- of denkwolkjes over met een zwarte fineliner.

Ecuador kent een rijke flora en fauna.

2.5 Voorlezen

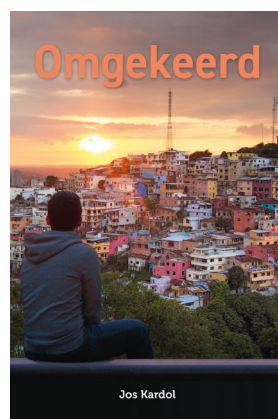
Boek 1 | Omgekeerd - Jos Kardol

Richard wordt onderwijsondersteuner in Ecuador, Zuid-Amerika. Zijn oudste leerling, Stefan, neemt hem mee naar een afkickkliniek voor een interview. Richard heeft goede hoop voor een van de jongeren in de kliniek. Maar dan wordt alles omgekeerd. Dit fictieve verhaal is geschreven door Jos Kardol, die onderwijsondersteuner in Ecuador is geweest. Verschillende gebeurtenissen uit die tijd heeft hij verwerkt in de tekst, geschikt om te lezen vanaf 12 jaar.

Boek 2 | Wereldrond - diverse auteurs

Wereldrond bevat tien zendingsverhalen van (oud-)zendingswerkers en onderwijsondersteuners. De veelkleurigheid van het zendingswerk komt op allerlei manieren tot uiting. De bundel is geschikt voor thuisgebruik, voor basisscholen en voortgezet onderwijs, maar ook voor jeugd- of vrouwenverenigingen. De paginagrote zwart-wit foto bij elk verhaal brengt de beschreven personen tot leven.

Voor beide boeken geldt dat ze niet meer fysiek verkrijgbaar zijn. Een PDF is op te vragen via info@zgg.nl.

3 | Recepten

1 | Empanadas

(kaaspasteitjes)

Ingrediënten

- 1 pakje bladerdeeg (10 vellen bladerdeeg)
- 2 theelepels gist
- 1 eierdooiers
- 300 gram mozzarella kaas
- suiker

Bereidingswijze

1. Ontdooi het bladerdeeg.
2. Maak van de vierkante plakjes een ronde vorm.
3. Beleg de helft van de cirkel met mozzarella. Houd de randen vrij.
4. Vouw de cirkel dubbel en goed dicht. Duw met een vork de randjes aan.
5. Klop het eigeel op en smeer het op de bovenkant van het pasteitje.
6. Bestrooi het met wat suiker.
7. Leg de pasteitjes ongeveer 7 tot 10 minuten in een voorverwarmde oven van 220 graden Celsius.

Tip: lekker met een bakje koffie erbij. Eet smakelijk!

2 | Churrasco

Een heerlijk Ecuadoraans gerecht met rundvlees, patat en rijst. Hmm... lees snel verder wat je nodig hebt om dit gerecht voor 8 personen te maken.

Ingrediënten

- 1 kilo rundvlees (biefstuk of riblap)
- 8 teentjes knoflook
- 1 theelepel komijnpoeder
- een beetje zout en peper
- rijst voor 8 personen
- 1 kilo patat
- 8 eieren
- 1 ui
- 3 grote tomaten
- 1 krop sla
- 1 wortel

Bereidingswijze

1. Snij het rundvlees aan stukken, zorg dat de stukken niet te groot zijn.
2. Mix knoflook, zout en peper door elkaar.
3. Wrijf het vlees in met dit mengsel.
4. Bak het rundvlees gaar in de pan.
5. Fruit het uitje in een pan.
6. Snijd de tomaten in stukken.
7. Voeg de stukken tomaat bij de ui in de pan.
8. Is het vlees gaar? Doe het mengsel van ui en tomaat erbij en voeg ook wat water toe.
9. Kook de rijst en bak de patat.
10. Bak 8 eieren, voor iedere persoon 1.
11. Maak een kleine salade van tomaat, wortel en sla, zonder dressing.
12. Serveer alles samen op één bord per persoon.

Tip: kijk op www.zggjunior.nl -> Leerkrachten -> Leskisten -> Leskist Ecuador (of [klik hier](#)) voor een filmpje met het bereiden van dit gerecht.

3 | Recepten

3 | Jugo de maracuyá

In Ecuador drinken mensen bij het eten vaak heerlijke vruchtensap. Hierbij een recept om één van deze vruchtensappen uit te proberen. Het recept is voor 1,5 liter vruchtensap.

Ingrediënten

3 grote passievruchten
water
een klein beetje suiker
een blender
een zeef met kleine gaatjes

Bereidingswijze

1. Haal het vruchtvlees en de pitten uit de passievruchten en doe dit in de blender.
2. Vul dit aan met wat water.
3. Blender totdat alles vermalen is.
4. Voeg twee schepjes suiker toe.
5. Vul de sap tot 1,5 liter aan met water.
6. Blender opnieuw.
7. Zeef de sap met de zeef
... en jouw overheerlijke vruchtensap is klaar om op te drinken!

Tip: kijk op www.zggjunior.nl -> Leerkrachten -> Leskisten -> Leskist Ecuador (of [klik hier](#)) voor een filmpje met het bereiden van dit gerecht.

Recept 2 en 3 zijn afkomstig uit het kookboek Koken van het veld, een ZGG-uitgave uit 2022. Kijk op www.zgg.nl/webshop of mail info@zgg.nl om het boek aan te schaffen.

ZGG | Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden | 0348-489950 | www.zgg.nl